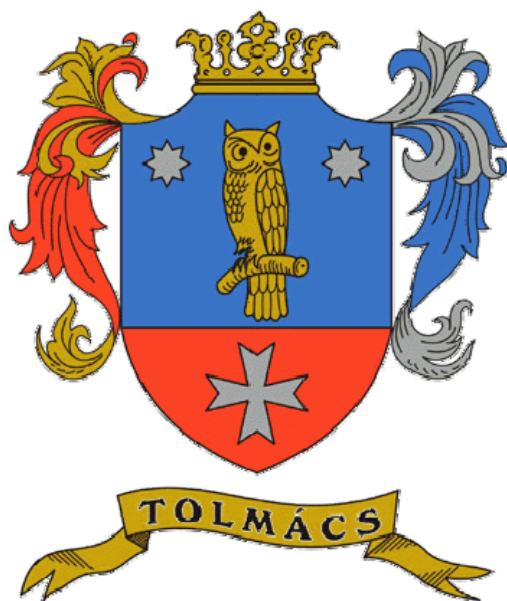

7. Napirend

Tolmács Község Önkormányzata Képviselő-testületének ___/2022. (V.26.) számú határozatának melléklete

Tolmács Község Önkormányzata Falugondnoki Szolgálatának Szakmai Programja 2022

Tartalomjegyzék

A község népessége, demográfiája, foglalkoztatása	3
A község intézményei, szervezetei, sajátos jellemzői	4
A falugondnoki szolgálat célja	5
A falugondnoki szolgálat szükségessége.....	6
A megvalósítandó program, nyújtott szolgáltatások, elvégzendő tevékenységek	7
A szolgáltatásról nagyvonalakban	7
A szolgáltatás szakmai tartalma	7
A szolgáltatási elemek.....	9
A szolgáltatás célcsoportja	11
A szolgáltatás igénybevételének módja.....	11
A falugondnok személye, falugondnoki munkakör	12
A falugondnoki szolgálat működésének keretei	13
Működési engedély:.....	13
A fenntartó önkormányzat kötelessége.....	13
Falugondnok kötelessége	14
A falugondnoki szolgálat panaszkezelési rendszere alapelvei.....	15
A falugondnok jogai a falugondnoki szolgálat alatt.....	16
Tolmács községben mit várunk a falugondnoki programtól.....	17

Tolmács Község Önkormányzatának Képviselő-testülete – a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet és a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet rendelkezései alapján – a településen falugondnoki szolgáltatás indítását határozta el, aminek szakmai programját az alábbiak szerint tervezi bevezetni és végrehajtani.

A falugondnoki szolgálat Tolmács község közigazgatási területén belül valósul meg. A szolgáltatást Tolmács község állandó lakossága (a célcsoportban meghatározottak köre) veszi igénybe térítésmentesen az 1993. évi III. a szociális szolgáltatásról és szociális ellátásról szóló törvény 115/A. § alapján.

Tolmács község bemutatása

Tolmács község Nógrád megye nyugati régiójában található. A megyeszékhelytől, Salgótarjától nagyságrendileg 75 kilométerre, fővárosunktól, Budapesttől 54 kilométerre. A község közigazgatásilag a Rétsági járáshoz tartozik. A település a 2-es főúthoz közel helyezkedik el, a távolsági járatok a 3 km-re lévő Rétság településről érhetőek el. A település külterületein 4 családi ház található, a többi épület elsősorban ipari célt szolgál.

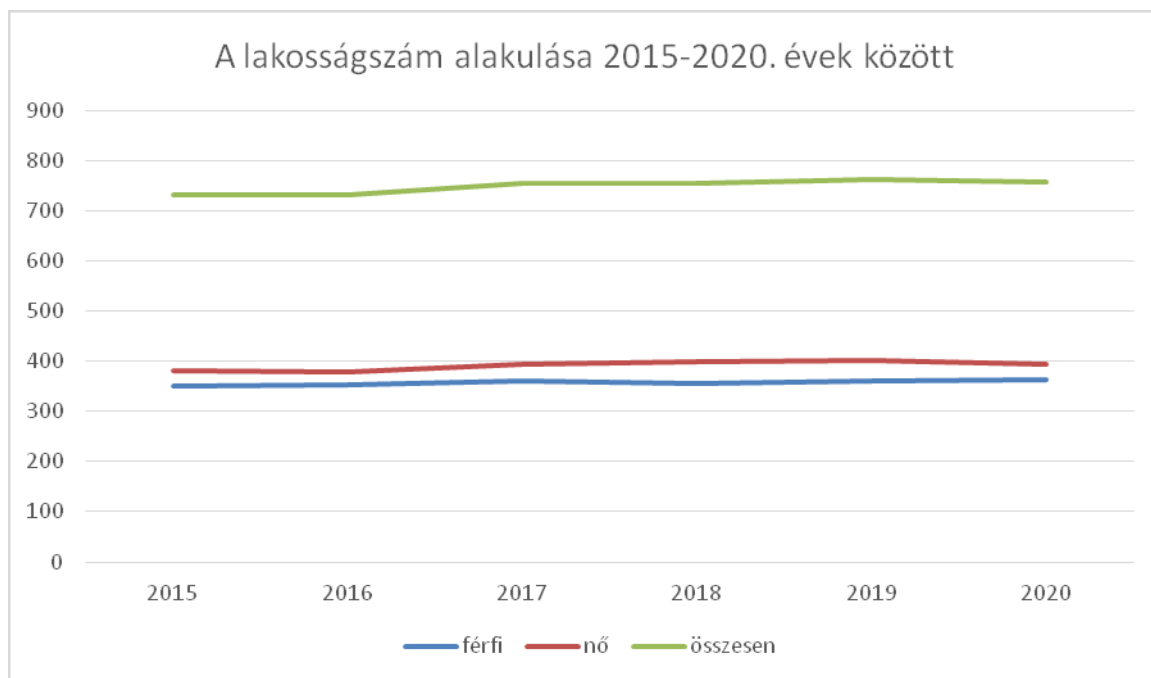
Tolmács nevét a honfoglalás után egy évszázaddal a Kárpát-medencébe települt egyik besenyő törzsről kapta. Az Árpád-korban a Szent János Lovagrendnek volt erődített rendháza a mai Kálváriadomb területén, erre vonatkozó adat 1274-ből van. Ekkor még nem létezett mai helyén a falu, az csak a 14. században települt oda. A falu 1393-ban a Losonczy család birtokában volt. A Kálváriadombon lévő Johannita templom falai 1845-ben dőltek össze. Helyette a Pyber-féle 18. századi kastély átalakításával hozták létre 1851 és 1854 között a falu jelenlegi római katolikus templomát. A 18. században épült barokk stílusú volt Szentiványi kastély sokáig romosan állt a falu közepén, pályázati forrásból 2019. évben került külsőleg felújításra.

A község 1909-ben kiépített vasúti kapcsolata (a Diósjenő-Romhány vasútvonal) 2007. március 4-étől megszűnt.

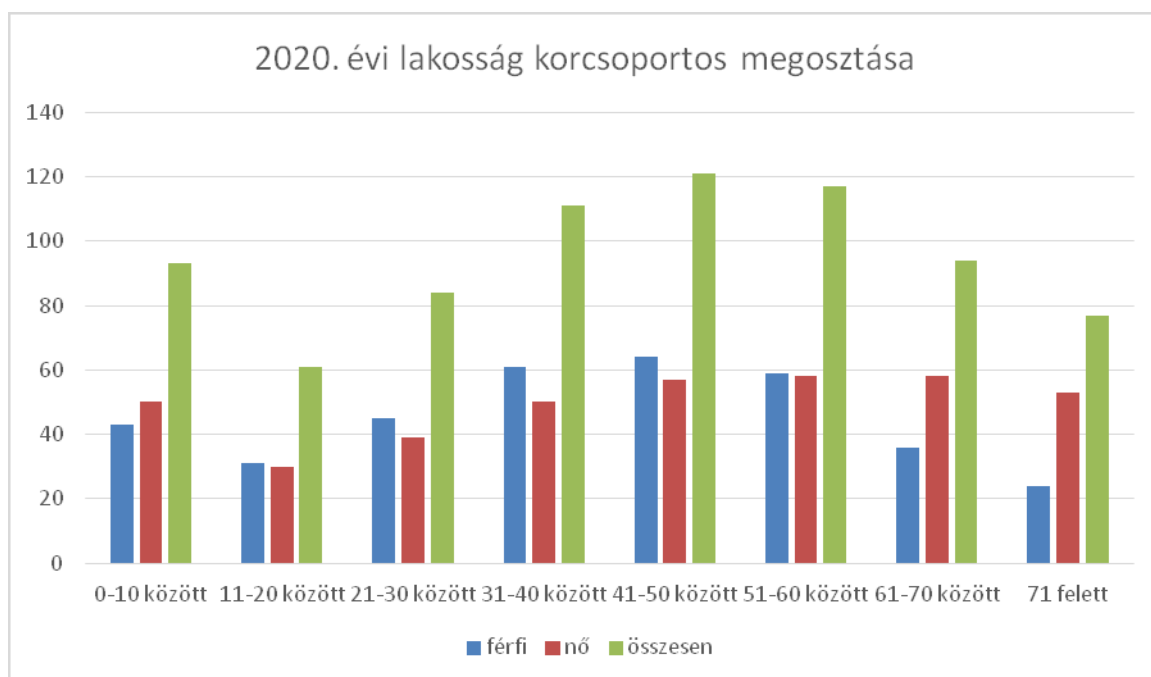
Tolmács településnek fontos feladata a szennyvízhálózat kiépítése. A beruházás tervezési szakasza már megvalósult, a kivitelezés időpontja nem az önkormányzaton múlik.

A község népessége, demográfiája, foglalkoztatása

Tolmács népessége 2021. január 1-én **758 fő**, ebből férfi 363 fő, nő 395 fő. A település belterülete 84 hektár, külterülete 1137 hektár.

Ahogy a diagrammon is jól láthatjuk, Tolmács község lakossága kis mértékben növekedett az utóbbi években. Településünkön sok a beköltöző, az üres házak hamar gazdát találnak. A nemek aránya (48%-52%) megközelítőleg egyenlő.

Az ábráról leolvashatjuk, hogy a korosztály jelentős részét a munkaképes (aktív) korú lakosság teszi ki, a 21-60 év közöttiek száma 433 fő, mely az összlakosság 57%-át teszi ki. A húsz év alattiak száma 154 fő, mely duplája a 70 év feletti lakosoknak. 2021. január 1-jén a tolmácsi lakosokból 335 fő egyedülálló, 260 fő házas, 75 fő özvegy és 88 elvált személy.

Tolmács községben a foglalkoztatottság viszonylag jónak mondható. Az álláskereső és a munkanélküliek száma alacsony, csak az nem talál munkát, akinek egészségi állapota, vagy egyéb családi körülmény miatt korlátozott a munkavégzési képessége. Az önkormányzatunk közmunka végzésére már nem talál embert. A munkahelyre való közlekedés a távolabbi településeken dolgozóknak jelent problémát, vasúti közlekedés nincs, a távolsági buszokhoz Rétság városba kell helyi buszokkal eljutni.

A község intézményei, szervezetei, sajátos jellemzői

Tolmács község rendelkezik önálló önkormányzattal. A hivatali feladatokra három település – Borsosberény, Bánk, Tolmács – közös hivatalt hozott létre, melynek Borsosberény település a székhelye. A Tolmácsi Kirendeltségen a falu lakói a hét minden munkanapján intézhetik ügyeiket.

Tolmács településen található a megye egyik legnagyobb vegyi üzeme, mely sok helyi lakosnak biztosít munkahelyet. A falu határában lévő rétsági Ipari Parknak is köszönhető, hogy a térségben a munkanélküliek aránya viszonylag alacsony. A főfoglalkozás mellett a lakosság növénytermesztéssel foglalkozik, az állattartás már nem igazán jellemző a tolmácsi családokra.

Tolmács község csak egy élelmiszer kisüzlettel rendelkezik, amely mellett 1-2 mozgóárusok járják a falu utcáit. A lakosság nagy része a szomszéd településen, Rétságon szerzi be az alapvető élelmiszereket. A falu rendelkezik önálló postával. A pandémia előtt a házi orvos a hét két napján, a gyermekorvos heti egy napon rendelt a helyi orvosi rendelőben, más napokon a betegeknek az orvosi ellátás igénybevételéhez Rétság településre kellett utazniuk. Jelenleg az orvosi rendelés csak Rétságon van, a betegeknek az ellátás igénybevételéhez oda kell utazniuk. Az egészségügyi alapellátás körébe tartozó fogorvosi szolgálat, valamint a védőnői ellátás is Rétság Város Önkormányzatával együttműködve került megoldásra. Gyógyszertár szintén csak a szomszéd kisvárosban van. Az orvosi ügyeletet a nagymarosi székhelyű Junimed Kft. látja el.

Tolmács községben a Nyugdíjasklub már évek óta folyó közösségkovácsoló tevékenysége hozza össze a falu lakosságát. A Polgárőr Egyesületünk sajnos már évek óta nem működik, de a Tolmácsért Alapítvány a falu rendezvényeit, megmozdulásait anyagi forrással támogatja.

A Tolmácsi Kibagoly óvodát 2 csoporttal, maximum 40 fő gyermek létszámmal működtetjük. A Rétsági Általános Iskola Tolmácsi Telephelyén az 1-4. évfolyamos tolmácsi tanulók helyben tanulhatnak.

Tehát megállapíthatjuk, hogy a falugondnoki szolgálat nélkülözhetetlen a falu lakossága életminőségének javításához. A falugondnok ismeri a falu lakosságát, a falugondnoki szolgálat jelentősen megkönnyíti az élvezetes és változatos életet kis településünkön.

A falugondnoki szolgálat célja

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 60. § értelmében (1) a falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás célja a falvak és a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából és a közösségi közlekedés nehézségéből eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

(2) A falugondnoki szolgáltatás ezer lakosnál kisebb településen működtethető. Amennyiben a falugondnoki szolgáltatás létesítését követően a település lakosság száma tíz százalékot meg nem haladó mértékben emelkedik ezer lakos fölé, a szolgáltatás tovább működtethető.

A települési viszonyok alakulását, változását figyelembe véve a szolgáltatások prioritási iránya az idősek szakrendelésre történő szállítása, az iskoláskorú gyerekek tanítási időn túli szállítása sportolási, felzárkóztatási, valamint tehetséggondozási igényeinek segítése, valamint gyógyszerek, segédeszközök beszerzése felé súlypontosodik.

Tolmács községben jelenleg elérhető:

- rendszeres óvodai nevelés, foglalkozás,
- iskola ellátás (1-4. évfolyamon),
- postai szolgáltatás (hétköznap),
- hivatali ügyintézés (ügyfélfogadási időben, hétköznapokon)
- dohánybolt,
- kultúrház,
- könyvtári szolgáltatás.

Tolmács községben jelenleg nem elérhető:

- iskola ellátás (5-8. évfolyam),
- bölcsődei ellátás,
- háziorvosi ellátás,

- gyógyszertár,
- bankfiók és készpénz automata,
- lakossági szolgáltatások rendkívül hiányosak - tartós fogyasztási cikkek beszerzése rendkívül körülményes (helyben nem lehetséges),
- mindennapi kereskedelmi tevékenységek korlátozottak és a választék szűkös,
- háziorvosi alapellátáson kívül egyéb egészségügyi szolgáltatások nem elérhetőek,
- időskorúak nappali ellátása.

Tolmács községben jelenleg nyújtott szociális alapszolgáltatások:

- rendszeres gyermek- és idősképzés jelenleg Vác és Vidéke Nonprofit Közhasznú Kft. közreműködésével valósul meg,
- családsegítés heti egy alkalommal a Nyugat-Nógrád Család- és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével valósul meg,
- a házi segítségnyújtást igény szerint önkormányzatunk biztosítja.

A falugondnoki szolgálat szükségessége

Az előző pontokban felsorolt szolgáltatások jó alapot nyújtanak arra, hogy a község fejlődése pozitív irányt vett, de az életminőség javítása és a népesség megtartás érdekében, nélkülözhetetlen a falugondnoki szolgálat. Az önkormányzat elkötelezett a falu érdekeiért, a falugondnoki szolgálat nagyon nagy segítség lenne a falu lakossága számára.

A falugondnoki szolgálattal, ezen belül is a falugondnok munkájával, sokkal pontosabban és személyesebben megvalósulhat a lakosság jobb ellátása. A szolgálat lényege a személyes megkeresés. A falugondnok a kapcsolattartó az önmagukat ellátni képtelen és gazdaságilag vagy egészségügyileg hátrányos helyzetű időskorúak, valamint a szegénységben élő gyerekek vagy fiatalok között. Meghallgatja problémáikat és azt orvosolja, ha arra nem képes vagy nincs jogosultsága jelzi felettesének, a polgármesternek. A falugondnok a szívét jelenti a településnek és a szükséges információk mind nála találnak megértő fülekre. A falugondnoki szolgálat, úgymond egyszemélyes intézmény, de nem egyedül dolgozik és bizonyos csoportokért, hanem az egész falu közösségéért.

Tolmács község továbbá elkötelezett a népességmegtartó intézkedései iránt. A falugondnok foglalkoztatása ebben is segítséget nyújtana a település számára. A közösségkövacsoló tevékenységünk elsősorban a fiatalok megtartására és az időskorúak közötti esetleges szakadékok áthidalására hivatott.

A falugondnoki szolgálatnak, a falugondnok személyének ebben jelentős szerepe van a képviselő testülettel együtt.

A megvalósítandó program, nyújtott szolgáltatások, elvégzendő tevékenységek

Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 5/A. § (1) bekezdése alapján a szociális szolgáltató, intézmény szakmai programjának tartalmaznia kell a szolgáltatás célját, így különösen a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatását, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírását.

Ezen információk ismeretében és a számos szóbeli megkeresés alapján indítjuk el a községünk falugondnoki programját. A szóbeli megkeresések alapján döntött az önkormányzat a falugondnoki program elindításának szükségességéről.

A szolgáltatásról nagyvonalakban

Tolmács község falugondnoki szolgáltatását Tolmács község belterületén, közigazgatási területén belül nyújtja. A szolgáltatás személyi feltétele: a szolgálatot egyszemélyes szolgálatként 1 fő helyi lakos látja el, aki megfelel a 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 6.§ (5a) bekezdés b/ pontjában írt feltételnek.

A falugondnoki szolgálathoz számos tárgyi eszközt biztosít az Önkormányzat. A biztosított eszközök szükségességét, mennyiségét és minőségét a szakmai program alapján lefektetett szolgáltatások figyelembevételével kerültek megállapításra, amelyek alapvetően a következők:

- szolgálati gépkocsi: falugondnoki mikrobusz a szükséges felszerelésekkel;
- a jogszabályban előírt dokumentumok biztosítása.
- lehetőség biztosítása az önkormányzati épületben számítógép, szkennel, nyomtató, fénymásoló használatához

Az eszközök beszerzése önkormányzati költségvetésből, erre a célra kiírt pályázati forrásból a Község Önkormányzata biztosítja a falugondnoki szolgálat számára.

A szolgáltatás szakmai tartalma

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 07.) SzCsM rendelet 39. § (1) bekezdése alapján a falugondnoki szolgáltatás számára meghatározott közvetlen, személyes szolgáltatások közül alapfeladatnak minősül:

- közreműködésben való részvétel:

- étkeztetésben,
- házi segítségnyújtásban,
- közösségi és szociális információk szolgáltatásában – *kiemelt prioritású.*

• egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása:

- háziorvosi rendelésre szállítás,
- egyéb egészségügyi intézménybe szállítás – *kiemelt prioritású,*
- gyógyszerkiváltás és a gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás biztosítása – *kiemelt prioritású.*

• óvodáskorú, iskoláskorú gyermekek szállítása:

- egyéb gyermekszállítás.

Az 1/2000. (I. 07.) SzCsM rendelet 39. § (2) bekezdése alapján a szolgáltatás során a falugondnoki szolgáltatás számára meghatározott közvetlen, személyes szolgáltatások közül kiegészítő feladatnak minősülnek:

- közösségi, művelődési, sport szabadidős tevékenységek szervezése, segítése,
- az egyéni hivatalos ügyek intézésének segítése, lakossági igények továbbítása,
- az egyéb lakossági szolgáltatások, illetve az (1) bekezdés a) pontjában meghatározottakon kívüli egyéb szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások biztosításában való közreműködés.

Az 1/2000. (I. 07.) SzCsM rendelet 39. § (3) bekezdése alapján a szolgáltatás során az önkormányzat rendeletében a falugondnoki szolgáltatás számára meghatározott, az önkormányzati feladatok megoldását segítő, közvetett szolgáltatásnak minősül:

- az ételszállítás önkormányzati intézménybe,
- az önkormányzati információk közvetítése a lakosság részére,
- a falugondnoki szolgálat működtetésével kapcsolatos teendők ellátása.

Tolmács községben az alábbi közvetlen feladatok ellátására van igény a kötelezően felsoroltakon túl:

- Személyszállítással kapcsolatos igények:
 - a községben működő civil szervezetek segítése, támogatása (nyugdíjas találkozók)
 - nagybevásárláshoz szükséges személyszállítás – idős, mozgáskorlátozott lakosok számára tartós fogyasztási cikkek beszerzésének segítése,
 - települési rendezvényekre történő személyszállítás (mozgáskorlátozottak, idősek).

- Házi segítségnyújtásban való részvétel benyújtott igények alapján – *kiemelt prioritású*:
 - rászorultság alapján történő segítségnyújtás,
 - időskori/ és vagy fizikai fogyatékoság miatti segítségnyújtás,
 - veszélyhelyzet miatti segítségnyújtás (betegség, baleset esetén),
 - járvány - és katasztrófa helyzet okozta általános segítségnyújtás.

Tolmács községben az igényfelmérők alapján az alábbi közvetett szolgáltatásokra van igény:

- önkormányzati információk megosztása a lakossággal,
- közös hivatallal folytatott hivatalos ügyintézés lakosok számára is,
- egyéni lakossági hivatalos ügyek intézésének segítése (kormányablak, járási hivatal, és egyéb hatóságok) – *kiemelt prioritású*.

A szolgáltatási elemek

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 39. § (6) bekezdése alapján a falugondnoki szolgálat az alábbi szolgáltatási elemeket biztosítja a lakosság számára:

- Szállítás – rászorultsági igény alapján,

1/ 2000. (I.7.) SzCsM rendelet 2.§ (li) bekezdés: *javak vagy szolgáltatások eljuttatása az igénybe vevőhöz, vagy az igénybe vevő eljuttatása a közszolgáltatások, szolgáltatások, munkavégzés, közösségi programok, családi kapcsolatok helyszínére, ha szükségleteiből adódóan mindezek más módon nem oldhatóak meg.*

- Megkeresés – idősek, egyedülállókkal való folyamatos kapcsolattartás, a szolgáltatás szélesebb körű kiterjesztése céljából,

1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 2. § (II) bekezdés: *szociális problémák által érintett vagy veszélyeztetett azon egyének közvetlen, illetve közvetett módon történő elérése vagy felkutatása (a releváns szolgáltatásokhoz való hozzájuttatás céljából), akik vélhetően jogosultak egy adott szolgáltatásra, de azt bármilyen okból elérni nem tudják.*

- Közösségi fejlesztés – A település közösségi rendezvényeinek szervezésében aktív részvétel, valamint új közösségteremtő utak keresése.

1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 2. §(Im) bekezdés: *egy településrész, település vagy térség lakosságát érintő integrációs szemléletű, bátorító- ösztönző, informáló, kapcsolatszervező tevékenység, amely különböző célcsoportokra vonatkozó speciális igényeket tár fel, szolgáltatásokat kezdeményez, közösségi együttműködéseket valósít meg.*

Tehát a szolgáltatási elemek tartalmazzák:

- Szállítási szolgáltatás, mely magába foglalja:
 - háziorvosi rendelésre történő szállítást
 - az idős, mozgásában korlátozott lakosok orvosi ellátáshoz jutásának segítése.
 - szakrendelési egészségügyi intézménybeállítás (járó-beteg háziorvosi jóváhagyással)
 - időseknek, mozgáskorlátozottaknak, valamint mentális problémákkal küzdő embereknek és egyéb sürgősségi esetekben gyors szakegészségügyi ellátás biztosítása.
 - gyógyszerkiváltás és gyógyászati segédeszközök beszerzése
 - rendezvényekreállítás:
 - a szolgálat nem kötelezően ellátott feladataihoz tartozik, a jogszabályban meghatározott önkormányzati feladatok segítésének kiegészítő tevékenysége.

- egyházi eseményekre történő szállítás
 - a lakosság vallási és lelkiismereti igényeinek támogatása.

- Megkeresés szolgáltatás tartalmazza:
 - önkormányzati és egyéb hivatalos ügyek lebonyolításában, segítségében való részvétel
 - önkormányzati és egyéb hivatalos információk közvetítése a lakosság számára
 - hivatalos levelek, közérdekű információk közvetítése a lakosok felé.

- Közösségi fejlesztések:
 - települési rendezvények szervezésében való részvétel

A szolgáltatás célcsoportja

Tolmács Községben állandó lakcímmel rendelkező lakosok, akik szociális szolgáltatásra és alapvető életvitel körülményeinek javítására rászorulnak.

A falugondnoki szolgálat és szolgáltatás nyitott mindazok számára, akik a település hátrányos helyzetéből kifolyólag nem férnek hozzá a minden embert megillető esélyegyenlőséghez.

A szolgálat segítséget akar nyújtani a kulturális igények megfelelő igénybevételéhez, a felzárkóztatást igénylő gyermekek esélyének növeléséhez, a tehetséggondozás távlataihoz, a település egészség-megőrzési programjához. Mindazon alapvető, higiéniai szolgáltatások (fodrász, kozmetikus, sport (versenysport) tevékenységek - szociális és egészségügyi a fentiekben már említésre került -) a település lakosságának elérhetővé váljon.

A szolgáltatás igénybevételének módja

Az ellátás igénybevétele a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (IX. 24.) SzCsM rendelet 3. § (1) bekezdése alapján a szociális ellátásokat szóban vagy írásban kell kérelmezni.

A lakosok az egyes szolgáltatási elemek iránti igényeiket az önkormányzatnál, a falugondnoknál személyesen, telefonon, e-mailben jelezhetik. Az igénybevétel bejelentésének idejére vonatkozóan kötelező érvényű szabály nincs, azonban az észszerűség és teljesíthetőség követelményének meg kell felelnie a kérésnek. Az egyes falugondnoki szolgáltatások részletes leírásánál igyekszünk majd bemutatni az igénybevétel bejelentésének lehetséges időpontjaival együtt. Azonban, egy ilyen kis faluban, mint Tolmács, a személyes emberi kapcsolatok megfelelő alapot teremtenek az igények rugalmas kielégítésére, emellett az önkormányzatnál hétköznapi (munkaszüneti napok kivételével) ügyfélfogadási időben jelezhetik a polgármester felé. Amennyiben a falugondnok valamely szolgáltatást nem képes nyújtani, ezt szóban jeleznie kell a polgármester felé. Az feladatok teljesítésének sorrendjét a falugondnok önállóan határozza meg. A mérlegelési szempont nem a kérések beérkezésének sorrendje, hanem azok fontossága és szükségszerűsége.

A falugondnok személye, falugondnoki munkakör

A falugondnoki szolgálat nem kötelező jellegű szociális alapellátás, ennél fogva a szociális ellátó rendszer része. 1/2000. (I.07.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételei alapján Tolmács község, mint a település falugondnoki szolgálatát, egy személyes „intézményként” látja el.

A falugondnok személyével kapcsolatban alapvető elvárás, hogy a község lakosságának teljes bizalmát élvezze, szociális segítőként rendelkezzen a kellő empátiával, kompromisszum-készséggel, segítő probléma-megoldó szándékkal. A falugondnok rendelkezzen megfelelő gépjármű-vezetői tudással, tapasztalattal az utasok biztonsága érdekében.

A falugondnok személyét a beadott pályázat alapján a képviselő-testület szavazza meg. Munkajogi státusza: teljes munkaidőben foglalkoztatott közalkalmazott, rá a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény rendelkezései érvényesek.

Falu-, illetve tanyagondnoki munkakörben csak olyan személy foglalkoztatható, akit a foglalkoztatás kezdő időpontjában a munkáltató bejelentett a munkakör betöltéséhez szükséges falu- és tanyagondnoki alapképzésre, és azt a munkakör betöltője a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított egy éven belül elvégzi.

A falugondnoki munkakör pályázatköteles. Az önkormányzat, a jogszabályok általa meghatározott internetes portálokon teszi közzé a pályázatot, ezen felül tájékoztatja a lakosságot a kiírt pályázatról hirdetményben kifüggesztve. A pályázatnak tartalmaznia kell a kötelezően és a kiegészítő jelleggel ellátandó feladatokat a személyi elvárásai feltételeket és a falugondnoki képzésben való részvételi kötelezettséget, valamint munkaideje változó.

A falugondnoki szolgálat működésének keretei

Működési engedély:

A szakmai programot a képviselő-testület megtárgyalja, határozatban elfogadja.

A jóváhagyott szakmai programot megküldi a működési engedély megadására jogosult területileg illetékes hatóságnak. Ez a hivatal elküldi szakmai és szakértői véleményezésre a Nemzeti Szociálpolitikai Intézet részére. A szakértői vélemény alapján a területileg illetékes hatóság mérlegeli és eldönti a működési engedély kiadásának jogszerűségét.

Az érvényes működési engedéllyel rendelkező falugondnoki szolgálatot az 1993. évi III. törvény 60§ és a Kiegészítő szabályok 5.o) pontjában meghatározott állami normatív támogatásra jogosult, melyet a Magyar Államkincstár a meghatározott jogszabályok alapján folyósít a fenntartó számára.

A fenntartó önkormányzat kötelessége

A tárgyi feltételek:

- A falugondnoki gépjárművet köteles minden munkanap után biztonságosan tárolni, üzemanyag és műszaki állapotáról gondoskodni,
- A falugondnoki személygépjármű üzemanyag ellátását az önkormányzat biztosítja, az előírt biztosításokról gondoskodik,
- A falugondnok tevékenységének dokumentálására a következő eszközöket biztosítja az önkormányzat:
 - tevékenységnapló – a Szociális Ágazati Portálon közzétett nyomtatvány,
 - gépjármű menetlevél,
 - „Falugondnoki igénybevétel” feliratú bélyegző,
 - üzemanyag elszámolási nyomtatvány.

Felel és gondoskodik a nyomtatványok jogszabályi előírásoknak megfelelő naprakész vezetéséért.

A szolgálat jogszerű működéséért felelőséggel tartozik a működési engedélyt kiállító szerv a Magyar Államkincstár felé.

A falugondnok bármely távolléte (szabadság, keresőképtelenség) esetén a helyettesítésről a polgármesternek kötelessége gondoskodni, a szolgáltatás nem állhat meg.

Falugondnok kötelessége

A szabályosan kinevezett falugondnok az elfogadott szakmai program, valamint a (szóbeli, írásbeli) szolgáltatási igények figyelembevételével elkészíti a szolgálat működési munkatervét, melyet a képviselő-testület határozatban hagy jóvá.

Rendszerezi a napi/heti szolgáltatási igényeket, kialakítja a szolgálat napokra lebontott heti munkatervét. A lakossággal egyeztetni a településen kívül eső szolgáltatások (szakrendelésre szállítás, tartós fogyasztási cikkvásárlás, nagybevásárlás rászorulóknak részére stb.) heti ütemtervét. Az esetlegesen felmerülő rendkívüli igényeket minden esetben a polgármesterrel egyeztetni, azt követően teljesíti a szolgáltatást.

A polgármesterrel közösen kidolgozzák, majd kialakítják a falugondnoki szolgálat intézményi kapcsolatrendszerét különös tekintettel az alábbiakra:

- Kétirányú kapcsolatot alakít ki a **Falugondnokok Nógrád Megyei Egyesületével**. Általa naprakész szakmai információkhoz, szakmai rendezvényeken való részvétel lehetőségéhez, valamint a jogszabályban előírt továbbképzési lehetőségeiről tájékozódhat.

- Tevékeny, napi szintű kapcsolatot létesít a **háziorvossal**, a **Védőnői Szolgálattal**.

- Kétirányú, informatív kapcsolatot épít a **Nyugat-Nógrád Család- és Gyermejköltségi Szolgálattal**.

- Felveszi a kapcsolatot a **Rétsági Járási Hivatallal**, különös tekintettel a szociális és gyámügyi osztályokkal.

- Informatív kapcsolatot alakít ki a **Rétsági Rendőrkapitánysággal** a körzeti megbízotton keresztül.

A falugondnok részletes tevékenységét a munkaköri leírás tartalmazza, melyet az elfogadott szakmai program alapján kell elkészíteni és a képviselő-testületnek kell jóváhagyni.

A falugondnoki szolgálat panaszkezelési rendszere alapelvei

A panaszkezelési alapelv minden esetben többirányúnak kell, hogy legyen.

Irányul a szolgálatot igénybevevő, a szolgálatot adó és a szolgálatot fenntartó részére és nyitottnak kell, hogy legyen.

A szolgálati munka folyamán felmerülő emberi, szakmai, technikai problémák alapvetően adódhatnak. Ennek orvoslása első körben a szolgálatot igénybevevő és a falugondnok közötti konzultáció, egyeztetés eredményre vezethet. Amennyiben ez nem jár sikerrel úgy a falugondnoknak kötelessége jelezni a polgármesternek a felmerülő problémát és annak megoldási lehetőségének orvoslását.

A falugondnoki szolgáltatást igénybe vevőnek joga van szociális helyzetére, egészségi állapotának és mentális egészségének megfelelő, és a szolgáltatás által nyújtható teljes körű ellátásra.

Az ellátott Tolmács község falugondnoki programjában foglalt szolgáltatási elemek mindegyikére (szociális és egészségügyi állapotának megfelelően) jogosult. Az igénybevevő jogosult a falugondnok által végzett szolgáltatás teljes körű megismerésére. Az ellátottat megilletik személyes adatainak védelme, magánéletével, egészségi állapotával, személyes és lakhatási körülményeivel, valamint jövedelmi viszonyával kapcsolatos titokvédelem.

Az igénybevevőnek joga van panasszal élni a falugondnoki szolgáltatás minőségével és pontosságával a falugondnok fenntartója felé. A fenntartó felé, **kizárólag** a szolgáltatási elemek között felsorolt feladatok teljesítésének kifogásával lehet élni. Az eljárás szóban és/vagy írásban valósulhat meg, amelynek eredményéről három munkanapon belül tájékoztatni fogja az ellátottat. Amennyiben a fenntartó által hozott eljárás végkifejlete nem kielégítő az igénybevevő számára, az illetékes ellátott jogi képviselő felé fordulhatnak panaszuk orvoslása érdekében. Az illetékes ellátott jogi képviselő nevét és elérhetőségét az önkormányzat számos ponton (a falugondnok irodai helységében, a falugondnok szállítójárművének belső terében, hirdetőtáblákon) elérhető.

A szolgáltatás igénybevevője köteles a falugondnokkal a lehető legnagyobb mértékben együttműködni a szolgáltatás megvalósítása során. Az igénybevevő köteles továbbá a szolgálat nyújtása alatt a falugondnoknak az emberi méltóságát és személyes-, valamint pihenéshez való jogát biztosítani. Az igénybevevő kizárólag a Tolmács község falugondnoki programjában meghatározott módon veheti igénybe a szolgáltatást.

Az igénybevevő továbbá köteles a mentálhigiéniai előírásoknak megfelelően (1997. évi 154. törvény. 85.§ szerint) igénybe venni a szolgáltatást (falugondnoki gépjármű használata esetén), valamint biztosítani ezt a szolgáltatás nyújtása alatt (házi segítségnyújtásban való részvétel esetén). Az igénybevevő köteles a falugondnoki szolgáltatás során végzett

tevékenységgel kapcsolatos kifogásait jelezni a falugondnok felé, valamint panaszbenyújtási szándékát előzetesen közölni a falugondnokkal.

Abban az esetben, ha az ellátottak többszöri figyelmeztetés után sem tartják be vagy vállalják kötelezettségüket a falugondnok felfüggesztheti az igénybevevő részére nyújtott szolgáltatást, végső esetben meg is szüntetheti azt.

A falugondnok jogai a falugondnoki szolgálat alatt

A falugondnoki szolgálatot teljesítő személy közalkalmazotti jogviszonyából adódóan, a közalkalmazottak munkajogi védelme illeti meg. A falugondnok, munkavállalói jogainak érvényesítésére a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény alapján jogosult. A falugondnoknak joga van felfüggeszteni tevékenységét, ha az önkormányzat nem biztosítja tevékenységéhez a megfelelő feltételeket.

A falugondnoknak jogában áll fenntartójától (polgármestertől) a munkája során kapott elismeréseket megkérni, és a munkája során felmerülő panaszbejelentésekről egyeztetni. A falugondnoknak jogában áll megtagadni a szolgáltatást attól az igénybevevőtől, aki kihívó magatartása miatt, akadályozza a falugondnok munkáját és az igénybevevők testi, lelki nyugalmát. A falugondnok jogában áll rendre utasítani azt a személyt, akit rongáláson, bűncselekményen egyéb törvénytelen cselekedeten tetten ér, valamint azt a személyt jelentenie kell az illetékes hatóságnak.

A falugondnoknak jogában áll és kötelessége a település környező községeinek falugondnokaival szakmai kapcsolatot tartani (természetesen bizalmas információk megosztása nélkül).

A falugondnok köteles a Tolmács község falugondnoki programjában foglaltakat, valamint a Tolmács község önkormányzatával kötött munkaköri szerződésben szereplő feladatokat elvégezni és eleget tenni. A falugondnoknak a munkája során az egyenlő bánásmód elvét alkalmazva kell mindennapi feladatát teljesítenie.

A falugondnok köteles a fenntartó által finanszírozott, munkakör betöltéséhez szükséges falugondnoki alapképzést elvégezni és képzést lezáró vizsgát teljesíteni. A falugondnok köteles a munkáltató által támogatott kötelező továbbképzéseken részt venni, és a közalkalmazottak számára előírt kreditpontokat megszerezni.

A falugondnok köteles a szociális szolgáltatást végző munkatársakra vonatkozó etikai szabályokat betartani. A falugondnok köteles minden munkanapon, illetve a munkaidőn túli munkába rendelés esetén az előírt időben munkára jelentkezni munkavégzésre alkalmas állapotban.

A falugondnok esetleges egészségügyi, fiziológiai állapotváltozását köteles fenntartójának mielőbb jelenteni, hogy helyettesítése megoldható legyen, ez különösen vonatkozik a gépjárművezetés alóli felmentésre.

A falugondnok köteles munkájának megkezdése előtt ellenőrizni a gépjármű műszaki és tisztasági állapotát. A falugondnok munkájának végeztével köteles a gépjárművet gondosan elzárni, a helységét tisztán és rendben tartani.

A falugondnok köteles a település rendezvényein részt venni, képességeivel a lehető legjobban hozzájárulni, annak sikeréhez, szükséges esetekben munkaidején kívül ellátni tevékenységét.

A fentiekben felsorolt önkormányzati, illetve falugondnoki jogok és kötelezettségek keretszerűen lettek meghatározva, a falugondnok tényleges munkaköri kötelezettségének meghatározása a munkaköri leírásnak kell tartalmaznia, melyet a képviselő-testület határozattal hagy jóvá.

A falugondnoki szolgálat teljes körű panaszkezelési rendszerét a képviselő-testület hivatott kidolgozni, melyet rendeletben fogad el és azt lakosság felé közzéteszi.

Tolmács községben mit várunk a falugondnoki programtól...

Tolmács község önkormányzatának véleménye szerint a falugondnok a meglévő szolgáltatásokat (bevásárlás, hivatali ügyek lebonyolítása, postai és házi orvosi szolgáltatás igénybevétele) pontosabban és gyorsabban tudja a lakosság számára biztosítani. Ez jelentős segítséget fog vélhetően eredményezni az ellátottak számára.

Falugondnoki szolgálatunktól a jövőben azt várjuk, hogy az egyes célcsoportjaink tagjait mobilitásukban segítse, hozza közelebb számukra a közérdekű információkat, az elesetteknek nyújtson lelki támaszt. Szemünk előtt tartjuk azt, hogy jelentős az időskorú, ellátásban vélhetően jogosult lakos. Tolmács község önkormányzata minden erejével támogatja a falugondnok munkájához szükséges tárgyi feltételeket (elsőként a falubusz pályázatát indítja el).

Tolmács község évről- évre növekvő fejlődésen megy keresztül. Egyre több a fiatalkorúak aránya, azonban még mindig jelentős a szegénységben élő lakosok aránya, amelyet a falugondnok színvonalas szolgálata remélhetőleg orvosolni fog. Bízunk benne, hogy a kis településünk élhetőbb, lakhatóbb és élvezetesebb lesz mind a lakosok (leendő lakosok), mind az idelátogató turisták számára.

A szakmai program elkészítéséhez és a szakmai koncepció kialakításához figyelembe vett jogszabályok:

- **1992. évi XXXIII. törvény** a közalkalmazottak jogállásáról (Kjt.)
- **1993. évi III. törvény** a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (Szt.)
- **1996. évi XX. törvény** a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról
- **1997. évi XXXI. törvény** a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Gyvt.)
- **2011. évi CXII. törvény** az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- **2011. évi CXCV. törvény** az államháztartásról (Áht.)
- **2013. évi V. törvény** a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.)
- **2016. évi CL. törvény** az általános közigazgatási rendtartásról (Ákr.)
- **2020. évi XC. törvény** Magyarországi 2021. évi központi költségvetéséről
- **2016/679 EP rendelet** a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról (általános adatvédelmi rendelet) (GDPR)
- **29/1993. (II.17.) Korm. rendelet** a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról (Tr.)
- **257/2000. (XII.26.) Korm. rendelet** a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- **340/2007. (XII.15.) Korm. rendelet** a személyes gondoskodás igénybevételeivel kapcsolatos eljárásokban közreműködő szakértőkre, szakértői szervekre vonatkozó részletes szabályokról
- **368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet** az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
- **369/2013. (X.24.) Korm. rendelet** a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről (Sznyr.)
- **415/2015. (XII.23.) Korm. rendelet** a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről (Nyr.)
- **381/2016. (XII.2.) Korm. rendelet** az Integrált Jogvédelmi Szolgálatról
- **610/2020. (XII. 18.) Korm. rendelet** a Nemzeti Szociálpolitikai Intézetéről
- **9/1999. (XI.24.) SzCsM rendelet** a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybeviteléről (Ir.)
- **1/2000. (I.07.) SzCsM rendelet** a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (Szakmai rendelet)
- **1997. évi CLIV. törvény** az egészségügyről

Tevékenységnapló:

Az adminisztrációs feladatokat a Szakmai rendelet korábbi hatályos állapota szerinti 8. számú melléklete, jelenleg a Szociális Ágazati Portálon, a Portál Tudástár / Iratminták oldaláról elérhető, „Tevékenységnapló (falú- és tanyagondnoki szolgáltatás)” kötelezően vezetendő dokumentum alapján kell végezni (összhangban a Szakmai rendelet 39. § (4) bekezdésével). Kitöltési útmutató a falú- és tanyagondnoki szolgáltatás tevékenységének nyilvántartásához:

- *A nyilvántartást a szolgáltatás minden napján, külön lapon kell vezetni.*
- *A fenntartó által megbízott, meghatalmazott személynek aláírásával kell igazolnia az adott napi teljesítést.*
- *A szolgáltatással összefüggésben megtett kilométer azt a távolságot jelenti, melyet a falú- vagy tanyagondnok az egyes szolgáltatások során a szolgáltatáshoz használt gépjárművel megtett. Nem tüntethető fel ezen sorban a szolgáltatáson kívül megtett kilométer (vagyis azon távolság, melyen a gépjárművet nem a szolgáltatást végző, vagy az őt helyettesíteni jogosult személy használja).*
- *A tevékenység bejegyzése esetén törekedni kell a tömör, informatív közlésre; azonos tevékenységeknél törekedni kell az azonos megnevezésre. A tevékenység bejegyzése során használható az Emberi Erőforrások Minisztériuma honlapján közzétett kódrendszer is, ennek használata azonban nem kötelező.*
- *A szolgáltatást igénybevevők számát és nevét értelemszerűen nem kell kitölteni, amennyiben a szolgáltatás jellege miatt erre nincs lehetőség (pl. falunap szervezése).*
- *Amennyiben a szolgáltatást valamely intézmény (pl. települési önkormányzat) veszi igénybe, a szolgáltatást igénybevevő nevénél az intézményt kell feltüntetni. A szolgáltatást igénybevevők számát ebben az esetben nem kell kitölteni.*
- *Amennyiben a szolgáltatás nyújtása rendszeresen, ugyanazon személyi kör részére történik (pl. naponta iskolások iskolába szállítása, vagy hetente gyógyszer felírása, recept kiváltása), a szolgáltatást rendszeresen igénybevevőkről külön lista készíthető, melyet a szolgáltatás minden ismétlődésekor szükségtelen újra elkészíteni. Ilyen esetben az adott napon a szolgáltatást igénybevevőket csupán a szolgáltatást igénybevevők számánál kell feltüntetni. A konkrét személyek nevét az egyes szolgáltatási alkalmakkor ebben az esetben sem az adatlapon, sem a külön vezetett listán nem kell feltüntetni.*
- *A szolgáltatást rendszeresen igénybevevők listáján fel kell tüntetni, hogy az adott személy mely időszakban volt rendszeres igénybevevője a szolgáltatásnak.*

Záradék:

Tolmács Község Önkormányzata Képviselő-testülete ___/2022. (V.26.) számú határozatával fogadja el a falugondnoki szolgálat szakmai programját.

Kelt: Tolmács, 2022. május 26.

Hajnis Ferenc
polgármester

Nyilatkozat:

Alulírott _____, mint Tolmács községének leendő falugondnoka, a falugondnoki szolgálat szakmai programját tudomásul veszem, azt szolgálatom során magamra nézve kötelező érvényűnek tartom.